

Innovatív nyelvtanulás

Az idegen nyelvek tanulása, a jelenlegi helyzet, módszerek és tanácsok voltak a témája a Karrierközpont április 4-i előadásának.

Polonyi Tünde egyetemi docens (BTK, Pszichológiai Intézet) és Szabó Fruzsina nyelvtanár (BTK Idegen Nyelvi és Továbbképzési Központ) legelőször bemutatta annak az okait, hogy miért is érdemes nyelvet tanulni. Az egyik érvük szerint a folyékony, magas szintű nyelvtudás révén kialakulhat kétnyelvűség is, amelynek számos pozitív hozadéka van (magasabb szintű kreativitás, jobb teljesítmény a szelektív figyelmi és az analógiás gondolkodás feladatokban, könnyedebb váltás, gátlás). Hallhattunk néhány konkrét példát arról, hogy milyen feladatok várhatóak idegen nyelven egy állásinterjún: a munkaadók elvárásai a nyelvtudási készségek tekintetében egyértelműen a beszédértés, és a beszéd területén a legmagasabbak.

Elhangzott, hogy mi a skandináv országok „titka”, hogy miért beszélnek olyan jól például angolul a finnek, a svédek vagy a dánok: ezekben az országokban nincsenek szinkronizálva a filmek, a rajzfilmek. Így a gyerekek már kisgyerekkorukban megszokják az angolt, és később könnyebben meg tudják tanulni, illetve jobban el tudják sajátítani a helyes kiejtést.

Ezután az előadók bemutatták a nyelvtanítási módszereket: a fordítóit (itt az olvasás-fordítás áll a középpontban), a direkt módszert (amikor minden csak idegen nyelven hangzik el), a kommunikatív, az 50-es évek audiolingvális metodikáját, majd a kommunikatív és végül az alternatív módszert.

Elhangzott, hogy a nyelvtanításban és -tanulásban szemléletváltásra van szükség: nem nyelvkönyvet, hanem nyelvet kell tanulni. Érdemes használni a természetes nyelvtanulást: el kell sajátítani a gesztusokat, fel kell venni a beszélők ritmusát, be kell lépni mozgásukba, gondolkodásukba, magunkévá kell tennünk érzéseiket. Van, aki még ennél is többet javasol: ismerkedjünk meg az adott nyelvet beszélő nép kultúrájával és történelmével, azért is, mert a félreértések, sikertelen kommunikációs helyzetek oka gyakorta az, hogy nem rendelkezünk elég kulturális háttérismerettel az adott nyelvet beszélőkről, és hajlamosak vagyunk a saját kultúránk szemüvegén keresztül szemlélni másokat. Azok, akik más nyelvi és kulturális háttérű emberekkel képesek boldogulni, rendelkeznek az interkulturális kompetencia képességével (megfigyelési készség, interpretációs készség, összehasonlítás, nyitottság, érdeklődés, tolerancia egyvelege).

Az előadás során szó esett a nyelvtanulási motivációról is. Nyelvtanulás során a cél az is, hogy kedvező attitűd és motiváció alakuljon ki a nyelvek, a célnyelvi országok kultúrája és a nyelvtanulás iránt, valamint az is, hogy megfelelő tanítási és tanulási stratégiák által a tanulók váljanak képessé nyelvtudásuk önálló fenntartására és továbbfejlesztésére. Ennek a folyamatnak az eszközei a bevonódás elérése például a saját érdeklődés és a hosszú távú célok bevonása vagy a tantárgyak, területek, ismeretek összehangolása révén, a választási lehetőségek kínálása, az infokommunikációs technológia, az értékelés játékosítása. A fenti elvek alapján készül az az idegen nyelvi tananyag általános iskolás felső tagozatos hátrányos helyzetű tanulónak, amelyet az MTA-DE Idegen Nyelvi Oktatás Kutatócsoport fejleszt (honlapjuk címe: inylv.unideb.hu).

Az érdeklődők azt is megtudhatták, hogy a kutatások szerint, aki jól ismeri az anyanyelvét, az minden bizonnyal könnyebben tanul idegen nyelveket is. A nyelvtanulást befolyásoló további tényezőkről elhangzott, hogy nyelvérzéke mindenkinek van – csak nem egyformán vagyunk erősek a különböző készségek terén. Az intelligencia elsősorban az idősebb kori és osztálytermi tanulást segíti. A legfontosabb mégis talán az, hogy használjunk ki minden lehetőséget az idegen nyelvi kommunikációra.

Az előadók bemutatták a legfontosabb, nyelvtanulást segítő applikációkat is: a Xeropánt, a Duolingot, a Quizletet, a BUSUU-t, 6 mins BBC-t és az English Attack-ot. Elmagyarázták ezek

előnyeit: mindenki akkor tanul, amikor az neki alkalmas, mérheti a saját tudásszintjét, élményszerű, mélyebb, kultúraazonos megértést nyerhet.

Az előadás végén az innovatív nyelvtanulás fogalma is tisztázódott: itt már nem a tanár van a középpontban, hanem a nyelvtanuló és a nyelvtanulás, a lényeg pedig a tudás átadásán túl a szociális és digitális állampolgárrá nevelés, a kreativitás, a könnyedség és önállóság serkentése. A jó tanár inkább mentorszerepbe kerül és koordinál, a módszerekből a problémaközpontút alkalmazza, és arra ösztönzi a diákokat, hogy a tanulás közben és által felfedezzenek dolgokat. Az előadók kiemelték az „eljátékosítás” fogalmát, amely azt jelenti, hogy ajánlott törekedni minél több játékra és játékos feladatra a tanulási folyamat alatt.

Az előadás végén a résztvevők a következő tippeket kapták a sikeres nyelvtanuláshoz:

- Derítsd ki, hogy milyen típusú nyelvtanuló vagy!
- Tanulj a saját tempódban!
- Szerezz egy tanulótársat!
- A nyelv olyan készség, amit „rosszul” is érdemes tudni!
- Építsd fel a szókincsed!
- Ne ragadj le egy szónál, ami nem jut eszedbe!
- Beszélj, beszélj, beszélj!
- Fejleszd a hallás és olvasás utáni értést
- Használd a megfelelő eszközöket!
- Nézz idegen nyelvű filmet, lehetőleg ugyanolyan nyelvű felirattal!
- Szokj hozzá a mindennapi normál tempójú beszédhez!